

I ANLEDNING AF ET JUBILÆUM

Af domprovst Svend Erik Rasmussen

Den 3. juli 1721 gik Hans Povelsen Egede, hans hustru Gjertrud Nielsdatter Rasch, deres 4 børn samt nogle ledsagende håndværkere og handelsfolk i land på „Håbets Ø“ (på grønlandsk: Igdluerúnerit), i dag en god times motorbådssejlad fra Godthåb.

På 250-års dagen for Hans Egedes ankomst til Grønland går biskoppen over det stift i Norge, som Egede kom fra, i land på den samme lille ø. På den af Nationalmuseet blotlagte tomt efter Egede-familiens våningshus vil den norske biskop – Monrad Nordervaal – mindes Grønlands apostel, sådan som det i øvrigt er blevet skik at gøre det hvert år i Grønland – under mere beskedne former – den 3. juli, efter at den dag fra begyndelsen af halvtredserne er blevet stadfæstet som Grønlands nationaldag.

Ud over den øde og forblæste ø yderst i Godthåb-fjordens skærgård, hvor der ikke har boet mennesker, siden Hans Egede i 1728 forlod den for at grundlægge det nuværende Godthåb, vil den grønlandske salme om Hans Egede lyde — — — „angut kujanangarkissok“, „den mand, vi er så megen tak skyldig.“ Og den følgende dag vil Grønlands egen biskop, W. Westergaard Madsen, på dansk og den grønlandske landsprovst, Kristian Lauritsen, på grønlandsk foretage den højtidelige indvielse af Godthåbs kirke nr. 2, Hans Egedes kirke. Som denne nye kirke er monumental og dens beliggenhed på en fjeldknold er markant, er selve 250-års jubilæet en markant begivenhed i Grønlands og dermed i Danmarks historie.

Redaktøren af Tidsskriftet Grønland har i den anledning bedt mig skrive til bladet om den grønlandske kirke og nogle af dens aktuelle problemer.

— — —

I 1914 så Grønlands første egentlige selvstændige stykke skønlitteratur dagens lys, romanen „singnagtugak“. Den er skrevet af den grønlandske præst, senere viceprovst Mathias Storch og i Knud Rasmussens oversættelse udsendt også på dansk under titlen: „En grønlænders drøm“. Romanen fortæller om Pavia, bopladsdrengen med de fattige forældre og de store evner og den sejge vilje. Påvirkning udefra befordrer en udvikling hos Pavia, så han i ånden ser sig selv som den fører for sine landsmænd, der skal føre dem frem til en højere kultur, så de tilegner sig „de fuldvoxne folkeslags fremskridt“. I slutkapitlet af „En grønlænders drøm“ ser Pavia

sit land under fremtidens banner, i en radikalt ændret, ganske moderne tilværelses form, som selv ikke de dristigste havde kunnet drømme om.

Når processionen ved indvielsen den 4. juli slynger sig op ad fjeldet undervejs fra den gamle Godthåb kirke til den nye Hans Egedes kirke, og deltagerne registrerer moderne etageblokke omkring sig, raffineret hotelbyggeri, et hav af biler, skibe, der sejler af sted med Det kgl. Kapel, og helikoptere, der kommer med internationale turister, kan man så ikke tage alt dette som et kontant udtryk for, at Grønland, in casu Godthåb, har tilegnet sig „de fuldvoksne folkeslags fremskridt“? Og biskoppen vil ved indvielsesgudstjenesten lyse velsignelsen over kongelige personer, ministre, bispekolleger fra Norge og Island, talrige andre danske og grønlandske honoratiore og en stopfyldt kirke af festklædte mennesker. Og han vil tænke på, hvem Hans Egede holdt *sin* første gudstjeneste for i selve Godthåb, den 29. august 1728: 12 danske straffefanger, der var tvangskopulerede med 12 kvinder fra „Børnehuset“ i København og så sendt til Grønland for at „populere“ landet. Vil en sammenligning for det indre blik ikke uvilkårligt lede tankerne i retning af, at her har vi en jordisk eksemplificering af, at ecclesia militans bliver til ecclesia triumphans – – – at Hans Egedes kamp for at få omplantet det kristne evangelium i det arktiske ikke har været frugtesløs, men har ført til den „triumferende kirke“, mødt med det grønlandske folks trofasthed og kærlighed? For det er vel det, der er hovedindtrykket af den grønlandske kirke dér, hvor man overhovedet har prøvet at danne sig et indtryk af den: en kirke, der fremdeles er omgivet af befolkningens hengivenhed og kærlighed i en grad, som slet ikke kendes i Danmark. Det er det tema, der går igen i præsternes årlige indberetninger til provst og biskop om den almindelige kirkelige tilstand i Grønland, og det er vel også det tema, vi andre tidligere „grønlændere“ farer land og rige rundt og gennemspiller i forsamlingshuse og menighedshuse, når vi prøver at skildre den kirke, som én gang mødt ikke mere slipper sit tag i én.

Jeg ser det ikke som min opgave i denne jubilæumsartikel at tilsløre dette hovedindtryk, som ikke uden videre er forkert, men heller ikke det eneste, der tegner sig af Grønlands kirke, som den er i dag. Den tristesse, som i dag lyder igennem alt, hvad der tales og skrives om aktuelle samfundsmæssige grønlandsproblemer, lader sig heller ikke ganske fortrænge, når man reflekterer over den kirkelige situation. Og det ville være beklageligt, om Hans Egede-jubilæets festbrus ganske skulle dølge de mange alvorlige problemer, der er den grønlandske kirkes.

Man kan vurdere problemernes størrelse forskelligt. Det, som var Hans Egedes største problem: vanskeligheden ved at kommunikere med befolkningen – fordi han aldrig rigtig lærte at tale dens sprog – kan meget hurtigt igen blive den grønlandske kirkes største. Præster og kateketer beklager i stigende grad ikke at kunne kommunikere med den grønlandske ungdom, som man kunne det før. Man forstår ikke

altid dens sprog. Og de unge hævder ofte, at de kun alt for godt forstår kirkens sprog, nemlig som et stivnet og gammeldags sprog med en forladt problematik.

Nu ved jeg godt, at der stadigvæk ses mange – med danske forhold som baggrund vil man sige: påfaldende mange – unge mennesker ved de grønlandske gudstjenester. (Også gode vaner kan lykkeligvis være sejglivede). Når jeg fremhæver den manglende evne til kommunikation mellem generationerne – fordi man ikke forstår hinandens sprog – som et voksende også kirkeligt problem, tænker jeg da også mest på den mere avancerede, læsende grønlandske ungdom ved realskolerne, ved seminariet i Godthåb og ved læreanstalterne i Danmark, men det bliver jo dem, der i væsentlig grad kommer til at forme deres lands videre udvikling.

Den selvfølgelighed, hvormed kirkens centrale placering i samfundet igennem generationer er blevet omfattet, synes ikke uden videre at skulle overtages af disse unge. Men dette er en ganske ny situation. Indtil nytiden satte ind – dens frembrud dateres som regel fra grundlovsændringen 1953, hvor Grønland, efter at have haft status som koloni blev et dansk amt og dermed en integrerende del af riget – var kirken meget stærkt placeret som centrum i byernes og de mindre steders dagligliv. Folk sluttede op om det, der altid vil være det centrale i en kirkes liv, søndagens gudstjeneste. Fremmødet var stort, på de små steder vel 100 %, når præsten kom. (Et sådant fremmøde kan man fremdeles registrere ved præstebesøg i de små bygder). At være den trofaste kirkegænger var det naturlige, at være passiv og ligegyldig over for gudstjenesten var det ualmindelige. For så godt som alle var søndagens gudstjeneste højdepunktet i ugens rytme.

Skjules kan det ikke, at denne søndagsgudstjeneste også imødekom et almindeligt behov for adspredelse og underholdning. Hvad andet end søndagens gudstjeneste brød den trælse rytme på de små og isolerede steder? Ingen aviser, ingen biograf, ingen radio, der kunne høres, ingen anden underholdning end dansemusikken i tømmerværkstedet til harmonikaen. Også på grund af et sådant udækket behov for adspredelse behøvede kirken ikke at opsøge folk. Men nu er billedet af livet i en grønlandsk by jo et ganske andet. Nu tør det nok antydes, at der er andre steder end kirken, hvor man kan få et evt. behov for adspredelse dækket. Biografer, restauranter, radio, begyndende fjernsyn, amatørteater, jazz-gymnastik, beat-orkestre og fugleskydning efter lerduer, når ryperne svigter, besøg i det uendelige af slægt og venner uden hensyn til afstande og årstider, kort sagt: alt, hvad der henhører under „de fuldvoksne folkeslags fremskridt“.

Det kan være svært for os, der er opvokset i et længst sækulariseret samfund, at forstå, hvilken kolossal omvæltning for den grønlandske menighed nytiden betød. Hele den moderne tids relativisering af alt, dens opløsning af gode sæder, hele nytidens ofte krasse materialisme og så specielt i Grønland den invasion af dansk og

danske, hvor vi kom trampende med træsko midt ind i et folk, hvis psyke og hele livsindstilling vi fornemmede meget lidt af — — — tilmed ofte med den indstilling, som jo stadig er særdeles udbredt, at nu er jeg i Grønland, og nu kan jeg tillade mig alt det, som mine hæmninger forbyder mig derhjemme.

Det var hele den verden, der væltede ind over det indtil 1953 lukkede land, og slog mangt og meget omkuld. Kan det undre, at kirkens medarbejdere, præster så vel som kateketer, kunne føle sig chokerede over den rodede verden, man nu fik indblik i, en verden, hvor alt tilsyneladende er relativt? Kan det undre, at grønlandske præster og kateketer, som for de flestes vedkommende var forankrede i et fundamentalistisk bibelsyn, ofte følte sig lammede ved mødet med en verden, som også måtte sætte spørgsmålstegn ved meget af det, der blev sagt i kirkerne eller som føltes som en selvfølgelig baggrund for det, der blev sagt i kirkerne, f. eks. det gamle ptolemæiske verdensbillede.

Alt dette er i løbet af ganske få år slået ind over den grønlandske menighed og har måttet virke chokerende. Og f. eks. med det spørgsmål til følge: „jamen, er det så ikke løgn og latin det hele, som kirken står for?“ — — — et spørgsmål, der som nævnt i dag høres med tiltagende styrke blandt Grønlands unge. Og disses skepsis savner vel ofte svar i den prædiken, der er den almindeligste i de grønlandske kirker og skolekapeller, den prædiken, som — hvor den ikke er havnet i moraliseren — ikke synes at have bevæget sig så forfærdelig mange hanefjed fra den ortodoxi, som var Hans Egedes baggrund.

I nær sammenhæng med dette Hans Egedes „sprogproblem på en ny måde“: en begyndende følelse af kirkens manglende evne til at tale et sprog, som siger også de unge mennesker noget, skal nævnes problemet omkring rekrutteringen af nye medarbejdere, også et af den grønlandske kirkes aktuelle og meget følelige problemer.

Der er for så vidt ingen mangel på medarbejdere, som alle embeder er besat, men der er mangel på medarbejdere med den ønskede uddannelse. Der er mangel på præster med den uddannelse, der normalt kræves for at blive præst i den grønlandske kirke, nemlig teologisk embedseksamen eller den særlige, for vordende grønlandske præster tilrettelagte 4-årige uddannelse ved Københavns Universitet (efter forudgående dansk eller grønlandsk seminarieeksamen). Og der er mangel på kateketer med den uddannelse, der normalt kræves for at blive kateket, nemlig kristendomskundskab som linjefag ved seminariet i Godthåb. (Denne mulighed for uddannelse som kateket har afløst den tidligere, egentlige kateketuddannelse fra det „gamle“ seminarium i Godthåb, men siden den blev indført i 1957, er der ikke udklækket én eneste kateket).

Af de præster, der i dag er ansat under Grønlands kirke, har kun i alt 10 en af de to uddannelser, der er den normale ansættelsesbetingelse, fordelt med 5 teologiske

kandidater – heraf kun én, der er født og tildels opvokset i Grønland – og 5 med den særlige grønlandske universitetsuddannelse. De øvrige 20 præster har gennemgået lærer- og kateketuddannelsen på det gamle seminarium, virket i kirke og skole en række år som kateketer og overkateketer og derefter – for de flestes vedkommende efter en teologisk efteruddannelse på 1 eller 2 år i Danmark – ordineret som præster. Dette var tidligere den sædvanlige vej for en grønlænder til en ansættelse som præst.

Den grønlandske kirke har ud af denne skare mønstret nogle af sine betydeligste præster. Hvad de måtte have savnet af teologisk ballast, når sammenlignes med de danske præster i Grønland (der har indtil de sidste år været ca. dobbelt så mange af dem som nu), opvejedes af deres naturlige fortrolighed med deres landsmænds psyke, tankegang og forestillingskreds. Og i øvrigt havde de og har de en solid seminarieuddannelse bag sig med stærk vægtlæggen på de teologiske discipliner. Da det grønlandske samfund var uforstyrret og hvilede i sig selv og også i religiøs henseende var et lukket land, jvf. nedenfor, var denne gammeldags måde at udklække præster på fuldt forsvarlig, navnlig i betragtning af, at præstestanden som helhed hele tiden var rigeligt suppleret med danske præster med en universitetsuddannelse, præster, som var mere fortrolige med det grønlandske sprog og derfor også med den grønlandske menighed, end tilfældet er i dag, hvor den meget høje kvote af danske i de større byer – og også af dansktalende grønlændere – er skyld i, at den danske præst ikke i en grad som tidligere er pisket til at kaste sig ud på de 50.000 favne og give sig det grønlandske sprog i vold for overhovedet at komme i forbindelse med andre mennesker. Danske præster i Grønland opfattes i dag i stadigt højere grad som præster for den dansksprogede del af menigheden – for hvem der jo med større eller mindre mellemrum holdes særlige danske gudstjenester. I samme grad som denne opfattelse vinder indpas, fæstner sig også billedet af den danske præst som en fra den grønlandske menighed isoleret person. Og det er en meget beklagelig udvikling. I samme grad den tager fart, bliver det vanskeligt at argumentere for berettigelsen af, endsige nødvendigheden af, at der også i den grønlandske menighed virker danske præster – med de sproglige fejl og andre ufuldkommenheder, der altid vil være deres skæbne.

Og hermed er vi tilbage ved det, der blev nævnt om den manglende tilgang af medarbejdere med den krævede uddannelse. Præster er der nok af, og præster vil der en lang række år endnu kunne være nok af, al den stund situationen lykkeligvis er sådan, at de dygtigste af overkateketerne, der er tjenestemandsansatte som lærere under skolevæsenet, gerne vil lade sig ordinere som præster, når der opstår et hul i rækken. Det har været den grønlandske kirkes lykke – og tilsvarende skolevæsenets ulykke – at den har haft denne gruppe af potentielle præster at ty til. Af interesse for,

af trofasthed imod, af kærlighed til den grønlandske kirke har de sagt ja til at „gå over“ fra skole til kirke, uanset det har kostet mange af dem indtægtsnedgang i form af tabte overtimer, aftenskoleundervisning o. a. Og man kan roligt sige, at den store rekruttering af denne kategori af præster, der har fundet sted de sidste 10–15 år, hvor mange grønlandske præster er faldet for aldersgrænsen og mange danske rejst hjem „for godt“ uden at have kunnet remplaceres af andre, ikke har betydet en nedskrivning af kravene i forhold til dem, der stilledes deres forgængere.

Der er præster nok, men der er ikke præster nok med universitetsuddannelse. Situationen i Grønland er som nævnt også i kirkelig henseende en ganske anden i dag, end da landet var de glade smils boplads. Sækulariseringen stormer frem, hvilket ikke her nævnes som et skræmmebillede, men som et faktum, der i hvert fald i første omgang gør det vanskeligere at være præst. Og ikke mindst stiller altså de unge mennesker spørgsmål også til kirken og det, den står for. Og det er nærgående spørgsmål, som kun besvares fyldestgørende af den, der har den tilstrækkelige teologiske, filosofiske og kulturelle ballast. Mange af de unge grønlandske lærere, der under deres uddannelse også på danske seminarier har snuset noget af den atmosfære ind, der i dag er mange seminariers, sidder ikke mere i kirkerne og lytter, men stiller spørgsmål til deres tidligere kolleger, der i mellemtiden er trukket i præstekjolen.

Jeg mener ikke, at kirkens folk med hensyn til indsigt, almindelig dannelse og udsyn endnu er sakket bagud i forhold til unge grønlændere med en boglig uddannelse, men det er nok ikke ubetimeligt at pege på nødvendigheden af, at det mere end nogen sinde er nødvendigt med kundskaber, teologiske som almene. Og derfor er det at styre imod åndelig indavl og snæversyn, om man lægger sig fast på den opfattelse, at danske præsters æra i Grønland er afsluttet, når der ikke lige henses til betjeningen af de udsendte danskere. Men naturligvis er det primære ønske, at nogle flere grønlændere går i gang med et teologisk studium ved vore universiteter. Der er i dag vist højst to teologiske studenter blandt den læsende grønlandske ungdom.

Der er ingen tilgang af kateketer. Den almindelige kirkelige interesse er vist særligt beskeden blandt de lærerstuderende i Godthåb. Dertil kommer yderligere, at en uddannelse, der dygtiggør én til at udøve en katekets funktioner, prædestinerer vedkommende til en placering, ikke i en by, hvor alle vil bo, men i en bygd, hvor man sidst kan undvære kateketen. Og det virker i sig selv afskrækkende.

Der er ansat 122 kateketer og overkateketer. Heraf har kun 35 den hele kateketuddannelse – fra Godthåb gamle seminarium – 44 har en mindre uddannelse (fra nu nedlagte kateketskoler), og resten har ingen uddannelse ud over børneskolens. Det er de såkaldte læserkateketer.

Tidligere udgjorde disse læserkateketer kun et lille fåtal. I dag må de rykke ind, hver gang en uddannet rykker ud. Hullerne fyldes således ud, maskineriet holdes i

gang, men enhver kan forestille sig, hvilket alvorligt problem personalesituationen på den måde bliver.

At kravet til kirkens medarbejdere om uddannelse og stadig dygtiggørelse i disse år næsten ikke kan understreges stærkt nok, hænger ikke mindst sammen med den situation, som mødet med andre trossamfund har afstedkommet.

Indtil 1953 var Grønland også i religiøs henseende et lukket land. Det var ganske enkelt forbudt andre trossamfund end den evangelisk-lutherske kirke at virke i Grønland. Kun herrnhuterne havde været der – fra 1733 til 1900 – og kun på bestemte stationer, med Ny Herrnhut ved Godthåb som den vigtigste.

Et sådant folkekirkeligt monopol måtte selvfølgelig ophæves. Kirkens egne folk var enige heri, men det skal ikke skjules, at det virkede næsten chokerende, umiddelbart efter monopolets ophævelse ved grundlovsændringen i 1953, at se folk anstige, som i første omgang hævdede at „ville det samme“ som Grønlands egne forkyndere, men som alligevel, gået på klingen, viste sig at ville docere ganske andre lærdomme end den kirkes, man var døbt ind i og opvokset i og alle dage havde betragtet som Vorherres eneste.

Det var svært for den grønlandske menighed, og også for Grønlands præster og kateketer, i en fart at omstille sig til de naturlige følger af religionsfrihed, men når sektererne har beklaget sig over „forfølgelse“, forekommer dette mig at være ubegrundet. Det har imidlertid ofte været svært at skaffe ørenlyd for det synspunkt, at religionsfrihed ikke kun betyder, at folkekirken i Grønland passivt skal sidde og se på, at Syvende Dags adventisterne, Jehovas vidner og en meget ihærdig, overvejende svensk pinsemission går på rov blandt dens medlemmer. Sektererne har vist sig overmåde nærtagende, når vi har polemiseret mod det, der for en evangelisk-luthersk kristendomsopfattelse må stå som vranglære, først og fremmest gendåb af allerede barnedøbte.

Adventisterne, Jehovas vidner og pinsemissionen har siden deres ankomst missioneret energisk. De har i starten vakt en del opmærksomhed. Under ét må deres styrke siges at være deres store iver og nidkærhed og deres sejge vilje til at forblive i landet og i missionens tjeneste. Og specielt om adventisterne gælder det, at deres Skodsborg-klinik i Godthåb og i det hele deres diakonale indsats er påskønnelsesværdig og en udfordring til andre. Sekterernes svaghed er deres naivitet og manglende psykologiske indføling, og det „uheldige“ i deres teologi, at de lige akkurat divergerer med hensyn til det, der for alle grønlændere er et umisteligt fundament: barnedåben.

I alt en snes grønlændere har ladet sig gendøbe til et af de 3 nævnte samfund, men jeg mener at vide, at samtlige gendøbte har anmodet om at blive genoptaget i folkekirken, og er blevet det.

Den romersk-katolske kirkes tilstedeværelse i Grønland ligger naturligvis på et

andet plan. Katolikkerne meldte sig også allerede i slutningen af halvtredserne for, som det i første omgang hed, at indhente tidligere tiders forsømmelse: med præst at kunne betjene de danske katolikker deroppe. Og dette er selvfølgelig legitimt.

Det er imidlertid klart, at det egentlige sigte med at sende katolske præster til Grønland var et andet. Det var at genetablere den katolske kirke i denne landsdel, et „ønske fra kirken om at opfylde sin verdensmission“, som det hed i Kristeligt Dagblad i november 1970 i et interview med to katolske præster fra „Krist Konges Kapel“ i Godthåb, begge tilhørende oblatfædrenes orden.

Og det er vel også vanskeligt at benægte, at man „har lov til at gøre den katolske kirke tilgængelig (for grønlændere) på den måde, at man tilbyder at videregive den meget dybe rigdom, jeg er overbevist om findes i den katolske kirkes arv,“ som det hedder i det samme interview. Men man kan tale nok så meget om, at man blot vil „præsentere“ den katolske kirke for grønlænderne, at man vil gøre „dens åndelige rigdom tilgængelig“. Og en anden katolsk præst i Danmark – Ib Andersen – kunne i en diskussion i Danmarks Radio sige: „Kristnes tragiske delthed hører med i den vækst, som Grønland er inde i, sådan at Grønland også på dette område skal ligne det øvrige Danmark, og dermed Europa.“ Lad det skurre aldrig så meget i deres øren, for hvem det økumeniske er sagen, at denne sidste udtalelse forekommer mig at sige det samme som, at man må have splittet op, for at der kan blive noget at samle. Og man kan kalde min indstilling for protektionisme, et levn fra kolonitiden, og man kan med rette hævde, at „den endelige enhed ikke skabes af grænsegendarmer,“ som folkekirkens præster i Grønland i en lignende sammenhæng så smagfuldt er blevet benævnt. Tilbage bliver det enkle spørgsmål, om de store kirkesamfund ikke, netop i disse økumeniske tider, skulle have så megen respekt for hinandens grænser, at man anvender sine missionerende kræfter de steder i verden, hvor evangeliet ikke har været hørt før.

Dette synspunkt er ikke dikteret af paternalistisk beskyttelsespolitik, men af en inderlig overbevisning om, at det ikke er til den talmæssigt lille grønlandske befolkningsgruppes lykke og velsignelse, at den katolske kirke „kiler sig ind“ i den befolkning, hvis kirke stadigvæk, trods begyndende sækularisering og „afkirkning“ vel er den mest udprægede folkets kirke i verden. Tværtimod at modvirke de begyndende svaghedstegn vil de katolske grønlandspræsters forsvar for en religiøs pluralisme fremme svagheden og virke nedbrydende på den kirkelige og dermed i tilsvarende grad folkelige enhed.

I Nordisk Missionstidsskrift, hefte 4, 1970, skriver den katolske præst i Godthåb, Finn Lyng: „— — — Der er en indre fare simpelthen deri, at et helt samfund ubeskåret hører til i een enkelt konfession. Individets personlige tilknytning til den pågældende kirke bliver let noget overfladisk. Alle og enhver hører til i denne kirke,

alle og enhver bliver døbt på dette alderstrin og konfirmeret på dette andet, og vé den, der vover at være anderledes! Dette er den religiøse konformismes klima — — —. Ligeledes ville det synes, at den kirkelige situation, som vi ser den i Grønland, kunne komme for skade at fostre en overdreven autoritetstro og institutionalisme.“

Det kan være rigtigt på papiret, men modsiges af det faktum, at kirken i Grønland efter menigmands opfattelse er det eneste, der ikke flyder i en tid, hvor alt er i skred. Skal der sættes spørgsmålstegn ved, at den evangelisk-lutherske kirke gennem arv og tradition helt tilbage fra Hans Egede er blevet den kirke, der „passer bedst“ til den grønlandske befolkning og er det midtsamlende i den, da klipper man det sidste bindeled mellem gammelt og nyt over. Da er rodløsheden også blevet kirkelig.

Det skal oplysende tilføjes, at de grønlandere, der hidtil er konverteret, kan tælles på én hånd. Men de katolske præsters berøringsflade er bred, takket være deres dygtighed, glimrende uddannelse og fine menneskelighed. Men tværs igennem det hele går et „ønske fra kirken om at opfylde sin verdensmission,“ Grønland indbefattet.

— — —

Der er problemer nok, som er den grønlandske kirkes, når den omkring den 3. juli besinder sig på sin arv, sin nutid og sin fremtid. Nogle er trukket frem her, flere kunne have været nævnt. Der kunne have været omtalt den sociale udfordring, som også tages op fra kirkelig side. Der søges dæmmet op for drikkeriet og den tiltagende kriminalisering blandt de unge. KFUK's sociale arbejde og Grønlandske kirkesag har her fundet sammen i et forebyggende arbejde blandt de mange fabriksarbejdersker i de større byers fiskefabrikker — væsentligst tilflyttere. Endvidere: de bestræbelser havde fortjent udførlig omtale, der er i gang på at drage lægfolket mere med ind i den kirkes arbejde, som før indførelsen i 1963 af en menighedsrepræsentation i for høj grad var præsternes og kateketernes kirke. Bestræbelserne går ud på at udvide menighedsrepræsentationernes beføjelser, så de nærmer sig de danske menighedsråds. Repræsentationerne har i dag ingen indflydelse på besættelsen af embederne i kirken, ligesom de kun har meget få økonomiske midler at bestemme over, al den stund der endnu ikke betales skat, og altså heller ikke kirkeskat.

Som en ledetråd for alt det, der skal gøres i den grønlandske kirke, kan sættes dens apostels ord fra „Relationerne“ om det, Hans Egede kalder Guds ære og grønlandernes oplysning, om hvilket han siger, at dette skal være „hans eneste øjemærke, ja, hjertets uafsladelige ønske indtil hans død.“

Guds ære og grønlandernes oplysning med evangeliets klare lys må være kirkens øjemærke, ja, hjertets uafsladelige ønske. Disse ord giver smukt udtryk for den arv fra Hans Egede, der stadig forpligter.